

A görög keleti szerb egyház patriárka nélkül.

— Beszélgetés dr. Letics György temesvári szerb püspökkel. —

(Saját tudósítónktól.) Amióta *Bogdanovits* Lucián, a szerbek utolsó patriárkája, misztikus módon a sebes folyású Ache patakban lelte halálát, a görög keleti szerb egyház patriárka, érsekmetropolita nélkül van. 1913. őszén történt, hogy *Bogdanovits* Lucián darabokra tépett holttestét kihalászták a patakból, hazahozták Karlovára, a szerbek Rómájába és a családi sirbaltban, elődje és nagybátyja: *Brankovits* György patriárka mellé helyezték örök nyugalomra. Azóta gazdátlan a patriárkai szék. *Nikolits* Miron, pákráci püspököt, a püspökök doyenjét bizta meg a király az adminisztratori teendőik ellátásával. 1914. nyarán kitört a szerb háború, a kormány felfüggesztette a szerb egyház autonómiáját, feloszlatta a kongresszust és ma, a háború negyedik évében még mindig nem kapta vissza az egyház sok évszázados autonómiáját, a patriárkai szék még mindig betöltetlen, a kongresszust nem hívják össze, a szerb egyházi nemzeti vagyon ellenőrzés nélkül áll, úgy, hogy a sok-sok milliós nemzeti alapok a háború alatt deficitesek lettek, noha a patriárkai jövedelem is az intercalare óta a nemzeti alapokba folyik. A károlyvárosi püspöki egyházmegye: *Greuts* püspök halála óta betöltetlen, a szerb egyház gépezete megállt, minden szerb tényező sürgősen kívánta, hogy megszűnjenek ezek az állapotok, ismét az autonómia legyen urrá az elavult egyházi anarchisztikus állapotokon.

Ma alkalmam volt a vonaton dr. *Letics* György temesvári püspökkel beszélgetni, aki *Várady* L. Árpád kalocsai érsekkel Temesvárról Budapestre utazott. A püspök szíves volt a szerb egyházat oly közlelő érdeklő kérdésekről bennünket a következőkben tájékoztatni:

— A nyáron tartott görög keleti szerb püspöki zsinat foglalkozott a gör. kelet szerb egyház azon ismeretes sérelmével, hogy az egyházi autonómia fel van függesztve és a patriárkai szék még mindig nincs betöltve. Minthogy a püspöki zsinat az egyetlen működő egyházi szerv, ráánk hárult a kötelesség, hogy illetékes helyen megértessük az autonómia működésének további szüneteléséből az egyházra háramló veszedelmet. A kánoni törvényeink több igen fontos és egyházi szempontból nagy horderejű kérdés elintézését a patriárka személyes közreműködésétől, határozatától teszi függővé. Mint-

hogy nincs patriárka, egyhangú határozatunk folytán küldöttségileg járt el a püspöki kar Tiszánál, akinek memorandumot adtunk át, amelyben pontról-pontra megcáfoltuk azokat a háború elején fenforgani látszott okokat, amelyek a mai állapotokat előidézték. A szerb nemzetiségű katonák hitvallást tettek a negyedik éve dúló háborúban, hogy a magyar haza iránti szent kötelességeiket ép oly kifogástalanul teljesítik, mint a hős magyar katonák. Minthogy Tiszától nem kaptunk memorandumunkra elintézését, újra megsürgöttük, közben megbukott a Tiszakormány és most a jelenlegi kormánytól reméljük, hogy kéréseinket teljesíti.

— Igaz-e méltóságos uram, hogy a szerb egyházi nemzeti alapok deficitesek lettek?

— Nem tudom, egy erre a célra kiküldött bizottság kezeli az alapokat, amelynek *Sevics* Mitrofan újvidéki püspök, dr. *Konyovits* Dávid zombori orsz. képviselő és dr. *Avakumovits* horvátországi szerb ügyvéd a tagja

— Mik azok a csak a patriárka személyének fentartott jogok, amelyeket még a helyettese: az adminisztrátor sem végezhet?

— A többek közt gazdátlan a károlyvárosi püspöki szék, mert püspököt csak a patriárka szentelhet fel. De sok más fontos ügy is nélkülözhetetlenné teszi a tényleges egyházfejedelem létezését.

— Megjelent a szerb iskolákra vonatkozólag Apponyinak valamelyes rendelete, mely ugyanoly intézkedéseket tartalmaz, mint a román tanítóképzőkkel szemben?

— Nem és nem is hiszem, hogy ilyen rendelet megjelenne. A kultuskormány az Apponyi-féle régebbi iskolarendellel teljesen ugyanazt a célt érheti el. Szigorubban ellenőrizheti az iskolák hazafias szellemét, a magyar nyelv következetes tanítását.

— Igaz, hogy a háború eleje óta bezárt karlócai teológia és szerb főgimnázium újból megnyílik?

— Igaz, november 1-én. A horvát kormány megadta az engedélyt és csak azért késik, mert szemináriummal kapcsolatos és azt csak a közlelmezési kérdések megoldásával lehet megnyitni.

— Várjuk az autonómia helyreállítását. A szerb egyház magyar hazafiasága minden kételyen felül áll. M. J.

Flandriában új harcok kezdődnek.

BERLIN, október 8. A nagy főhadiszállás jelenti: **Rupprecht trónörökös hadcsoportja: A harci tevékenység Flandriában déltől estig a Houtholster erdő és az ypern—maisoni országot között jelentékenyen feléledt. Erős pergőtűz előzte meg az angol részleges támadásokat, amelyek a harc vonal egyes szakaszai ellen kifejlődtek. Az ellenség által harcbavetett rohamcsapatok sehol sem jutottak előre, védelmünk a tölcsermezőben lekötve tartotta őket.**

A német trónörökös hadcsoportja:

A laon—soissons országot mindkét oldalán a tüzérségi tevékenység az Allette-lapály és Pargnytól délre fekvő fensik között nagy hevességgel folyik. Este Vauxaillennál több francia század előretört, tüziünk visszaverte őket. A Maastól keletre állásaink és azok mögöttes területe Samognieux és Bekanvaux között erős tűz alatt állottak. Tüzérségünk hatása lekötötte a franciáknak egy Beaumonttól délnyugatra készülő támadását.

LUDENDORFF, első főszállásmester.

Az olaszok előretöréseit visszavertük.

BUDAPEST, október 8. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) Az Isonzó mellett a tüzérségi tűz számos ponton erősebben feléledt, különösen a bainsizza—heiligengeisti fensikon fokozódott jelentékenyen. Gyalogsági harcokra csak a Gabriele-szakaszon került a sor, ahol éjféltkor olasz előretöréseket visszavertünk.

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

Keleten nincs ujság.

BUDAPEST, október 8. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) Nincs különös esemény.

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

BERLIN, október 8. A nagy főhadiszállás jelenti: Nem volt nagyobb harc tevékenység.

LUDENDORFF, első főszállásmester, (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)

POLITIKAI HIREK.

— Budapesti tudósítók telefonjelentése. —

(A választott bíróság döntött Mezőssy ügyében.) A Mezőssy Béla földmívelésügyi miniszter ellen a *Világ* hasábjain emelt vádak elbírálására hivatott választott bíróság vasárnap két napos tárgyalás után meghozta ítéletét. A választott bíróság, amelynek Mezőssy Béla részéről gróf *Desseffy* Emil és *Sebess* Dénes királyi ítélőtáblai tanácselnök, *Magyar* Lajos, a *Világ* munkatársa részéről dr. *Szende* Pál és dr. *Rónay* Zoltán voltak a tagjai, báró *Wlassich* Gyula közigazgatási bírósági elnök vezetésével szombaton kezdte meg az ügy tárgyalását. A tárgyalás teljesen fésztelen, formáságtól, külsőségektől mentes volt. Elsőként Magyar Lajost hallgatta ki a bíróság. Kihallgatása három óra hosszat tartott. Előbb összefüggő vallomásban ismételte meg azokat a vádakokat, amelyekkel a minisztert cikksorozatában illette, felsorolta összes bizonyítéknak szánt adatait, aztán a választott bíróság elnöke és tagjai részéről hozzá intézett kérdésekre válaszolt. Kihallgatása után a tárgyalást vasárnapra halasztották. Vasárnap délután folytatta a zsüri a tárgyalást. Mezőssy Béla földmívelésügyi minisztert hallgatták ki. A miniszter nagy beszéde során adatokkal bizonyította a vádak igaztalanságát. Mezőssy miniszter vallomása után az írásos adatokat vizsgálta meg a bíróság. A négy óra hosszat tartó tárgyalás után, mindkét fél részéről előterjesztett bizonyítékok birtokában, a választott bíróság teljesen tisztázottnak látta a tényállást. Így aztán nem volt akadálya annak, hogy a bíróság nyomban meg is hozza döntését: Mezőssy Bélának az inkriminált közigazgatási tevékenységből egy fillérenyi egyéni haszna sem volt. Kimondta ezért a bíróság, hogy a miniszter hírlapi vád tárgyává tett eljárása egyéni tisztességét, politikai integritását semmiképen sem érinti. Kimondta még a bíróság, hogy *Magyar* Lajos egyoldalú adatok alapján írta meg a cikkeit, jóhiszeműsége mindazonáltal kétségtelen, vitán kívül áll. A határozattal az ügy végleg lekerül a napirendről.